

KOMPETANSE FOR FREMTIDENS BARNEHAGE

KOMPETANSEPLAN FOR SANDEFJORDSBARNEHAGENE 2024 - 2025

Innhold

Innledning	3
Nasjonal kompetansestrategi	3
Standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud	3
Tenk sammen	3
Regional ordning	4
Lokalt nettverk	4
Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis	5
Årets plan	6
Kartlegging av behov	6
Tiltak 6	
Evaluering	6
Kompetanseutviklingstiltak 2024-2025	7
Statlige tiltak	7
Nasjonal styrerutdanning	7
Videreutdanning for barnehagelærere	7
Fagskoleutdanninger og andre kompetanseutviklingstiltak for assistenter/fagarbeidere	7
Kommunale tiltak	8
Barnehagebasert kompetanseutvikling	8
<i>Felles overordnet tema for 2023-2025 er: Inkluderende fellesskap.</i>	8
Tiltak i regi av barnehagemyndigheten	9
Tilbud fra PP- tjenesten	9
Tiltak i regi av statsforvalteren	9
Kontaktmøte på barnehageområdet	9
Lokalt nettverk	10
Kildehenvisninger	10

INNLEDNING

NASJONAL KOMPETANSESTRATEGI

Sandefjord kommunes kompetanseplan bygger på den nasjonale strategien «Kompetanse for fremtidens barnehage – revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2023-2025».

Strategiens mål: Sikre alle barn et barnehagetilbud av høy kvalitet.

For å nå det overordnede målet vil regjeringen at:

- minst 50 prosent av de ansatte i barnehagen skal være barnehagelærere
- minst 25 prosent av de ansatte i barnehagen skal være barne- og ungdomsarbeidere
- andelen styрere og barnehagelærere med mastergrad i barnehagen øker
- alle ansatte i barnehagen får mulighet til kompetanseutvikling
- alle barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling.

Januar 2023 kom en revidert utgave av nasjonal barnehagestrategi mot 2030 «Barnehagen for en ny tid». Denne planen peker også på at alle i barnehagen skal få muligheten til å utvikle sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling.

STANDARD FOR ET LIKEVERDIG OG TILRETTELAGT BARNEHAGETILBUD

Sandefjord kommune ferdigstilte arbeidet med å utarbeide en standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud våren 2019. Det er valgt ut fire områder det er laget standard for. Områdene ble valgt med bakgrunn i lokale politiske føringer, nasjonale føringer slik de er kommunisert gjennom implementering av ny rammeplan, kompetansestrategien og andre nasjonale satsinger. Standarden ble revidert våren 2022 med involvering av sektoren og fagmiljøene som bidrar i kvalitetsutvikling og kompetanseheving. I revideringen ble det vurdert at det ikke er nødvendig å innarbeide et eget område om psykososialt barnehagemiljø, da dette er ivarettatt i kommunens egen «Plan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø».

TENK SAMMEN

«Tenk sammen» er Sandefjord kommunes modell for samhandling mellom tjenester til barn og unge. Med samhandlingsplanen «Tenk Sammen» skal vi sette barn og unge i sentrum, slik at de som trenger det får enklere tilgang på hjelp, bedre hjelp og dermed får de også en større sjanse for å lykkes i å nå sine drømmer og mål.

Innenfor «Tenk Sammen» er det et eget kompetanserammeverk som skisserer hvilke kompetanser ansatte som jobber i de kommunale tjenestene for barn og unge bør utvikle. Rammeverket består av en stabil struktur og kompetansebeskrivelser som oppdateres etter behov. Strukturen består av tre temaområder; relasjoner, fag og system. Kompetanserammeverket er ikke ment som en erstatning for fagspesifikke kompetanseplaner, men en oversikt over hvilke kompetanser kommunalområdet Kunnskap barn og unge (KBU) totalt sett bør utvikle.

REGIONAL ORDNING

Regional ordning skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Den regionale ordningen for kompetanseutvikling skal stimulere til godt samarbeid mellom barnehagemyndighetene, barnehageeiere, universiteter og høyskoler, statsforvalterne og andre aktører. Ordningen bør ses i en sammenheng med andre satsinger og kompetansetiltak.

Sentrale punkter for ordningen er:

- Barnehagen vurderer sitt behov for kompetanseutvikling.
- Samarbeidsforum utvikler en langsiktig plan for kompetanseutvikling, basert på behovene i regionen.

Arbeidet videreføres i tre fora.

- Kompetanseplanen gir en felles retning og større forutsigbarhet for barnehager, eiere, universiteter og høyskoler og andre aktører.
- Aktørene bidrar til samskaping og gjensidig læring som endrer praksis.
- Universiteter og høyskoler får en mer praksisnær kompetanse.

Statsforvalteren har en viktig rolle med å legge til rette for samarbeid mellom aktørene. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har etablert samarbeidsforum gjennom regionalt nettverk.

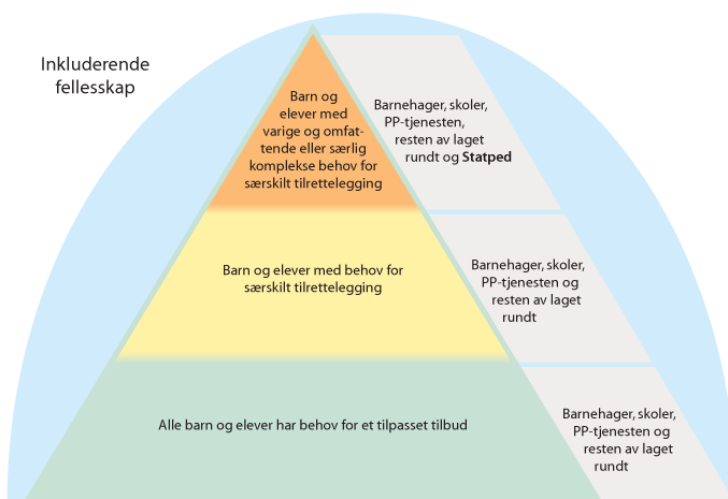
LOKALT NETTVERK

Sandefjord kommunes lokale nettverk består av representanter fra kommunale og private barnehager og barnehagemyndigheten. Representantene fra barnehagene velges av barnehagemyndighetens styremøte. Det legges vekt på at kommunens mangfold av barnehagetyper og barnehageeiere er representert.

Det lokale nettverket er ansvarlig for å utarbeide lokal kompetanseplan i tråd med de føringene som er gitt, og det behovet som kommer frem gjennom kartlegging og analyse av sektoren lokalt. Planen må utarbeides i samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge som er faglig bidragsyter, og Statsforvalteren som tildeler midler til kompetanseheving. Planen skal også inneholde oversikt over hvilke statlige tiltak, tiltak i regi av Statsforvalteren og kommunale tiltak som enkeltansatte eller grupper av ansatte tar del i. Lokal kompetanseplan utarbeides årlig.

KOMPETANSELØFTET FOR SPESIALPEDAGOGIKK OG INKLUDERENDE PRAKSIS

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis ble på nasjonalt nivå innført i 2020-2021. Sandefjord kommune startet opp arbeidet med innføringen i 2023. Grunnlaget for Kompetanseløftet legges blant annet i Meld. St. 6 (2019–2020): Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO (Kunnskapsdepartementet). I Meldingen til Stortinget legges det stor vekt på inkluderende praksis for alle barn, med et søkelys på inkludering av barn som har særskilt behov for tilrettelegging. «Laget rundt barnet» er i stortingsmeldingen vesentlig; både at det tverrfaglige samarbeidet skal styrkes og formaliseres, samt at kompetansen skal være nærmere barnet. Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis skal sikre at kommunen har nødvendig kompetansen og et godt tverrfaglig samarbeid. Dette for at «laget rundt barnet» snarlig skal kunne tilrettelegge for et inkluderende miljø for utvikling, mestring, trivsel og læring for alle barn, samt dekke barns behovet for særskilt tilrettelegging. Det skal jobbes med inkluderende fellesskap på tre nivåer:

Innsats rettet mot tre nivåer. Figur fra Meld. St. 6 (2019–2020), s. 93. Meld. St. 6 (2019–2020) (regjeringen.no)

Kompetanseløftets mål er å sikre at kommunene har god nok kompetanse tett på barn slik at de kan fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle barn, inkludert barn med særskilt tilrettelegging. For å oppnå dette må barnehager, skoler og støtteinstanser samarbeide for å skape inkluderende fellesskap og tilpasse det pedagogiske – for å gi barn best mulig utgangspunkt for utvikling og læring. Sandefjord kommune skal samarbeide med USN og KS Kompetanse for å heve kompetansen som kreves i «Kompetanseløftet spesialpedagogikk og inkluderende praksis».

For barnehageåret 2024-2025 er det foreløpig satt opp samlinger for ledere i barnehage, skole og PPT:

- 23. september 2024 – halvdagssamling
- 19. november 2024 – halvdagssamling

Våren 2024 er det nedsatt ulike arbeidsgrupper i forbindelse med innføringen av kompetanseløftet og det kan komme flere tiltak i etterkant av at denne planen er ferdigstilt.

ÅRETS PLAN

KARTLEGGING AV BEHOV

For barnehageåret 2024-2025 er barnehagenes behov innhentet på følgende måte:

- Barnehagenes kompetanseplaner er innsendt til barnehagemyndigheten. Planene er basert på kartlegging av kompetansebehov. Kompetanseplanene er benyttet som grunnlag for videre arbeid.
- Lokalt nettverk har evaluert og gjort vurderinger av påbegynte tiltak og videreføring av disse.

TILTAK

Kompetanseutviklingen som tilbys som kommunale tiltak i denne planen er gratis for deltagerne. Barnehagene må selv dekke eventuelle vikarutgifter ved deltagelse. Tiltakene som iverksettes gjennom regional ordning er økonomisk administrert av Statsforvalteren og Universitetet i Sørøst-Norge.

Lokale tiltak innebærer deltagelse på halvdagssamlinger og styremøter, samt arbeid i barnehagene i samarbeid med USN. Det er definert at lokale tiltak skal ta utgangspunkt i Sandefjord kommunes standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud, og ha fokus på implementering av denne. Barnehager som ikke allerede deltar oppfordres til å koble seg på det pågående prosjektet.

Sandefjord kommune har valgt å legge statlige og regionale tiltak inn som en del av kommunens kompetanseplan. Disse tiltakene bidrar til kompetanseutvikling både for enkeltansatte i barnehagene, og for barnehagene gjennom økt samlet kompetanse. Videre må disse tiltakene hensyntas tematisk for å skape både kontinuitet og variasjon i kommunens tilbud. Til slutt er det av stor viktighet at alle tiltak ses i sammenheng for å sikre at barnehagene har kapasitet til å gjennomføre den kompetanseutviklingen som planlegges, uten at det går utover den daglige driften og barnehagenes mulighet til å skape en god pedagogisk virksomhet.

EVALUERING

Kompetanseplanen evalueres i det lokale nettverket og på styremøte i april 2025.

KOMPETANSEUTVIKLINGSTILTAK 2024-2025

STATLIGE TILTAK

Gjennom høyskoler og kompetansemiljøer tilbys det kompetanseutviklingstiltak for alle ansatte i barnehagene. Det er opp til den enkelte ansatte å søke på studiene, og barnehageeier godkjenner og tilrettelegger for deltagelse.

Nasjonal styrerutdanning

Sandefjord kommune har i barnehageåret 2024-2025 tre styrere som deltar på nasjonal styrerutdanning.

I tillegg er det styrere som deltar på andre videreutdanninger fra UDIR som er rettet mot styrere. Følgende utdanninger har deltagere:

Juss for ledere

Ledelse av utviklings- og endringsarbeid

Barnehage- og skolemiljø og ledelse

Videreutdanning for barnehagelærere

Sandefjord kommune har i barnehageåret 32 deltagere på ulike nasjonale videreutdanninger og mastergradsutdanninger for barnehagelærere. Følgende utdanninger har deltagere:

Barnehagekunnskap og master i barnehagekunnskap

Barnehagepedagogikk og master i pedagogikk

Barns språkutvikling og språklæring

Digital kompetanse i barnehagen

Fysisk- motorisk utvikling og aktivitet

Kosthold og ernæring for barn

Realfag i barnehagen

Spesialpedagogikk og master i spesialpedagogikk

Veilederutdanning

Fagskoleutdanninger og andre kompetanseutviklingstiltak for assistenter/fagarbeidere

Det finnes flere ulike tiltak for kompetanseutvikling av assistenter og fagarbeidere. Det foreligger ikke en fullstendig oversikt over kommunens deltagere på de ulike tiltakene, men det er deltagere både på fagskoleutdanninger, barnehagelærerutdanning på deltid, fagbrev i barne- og ungdomsarbeid og andre tiltak som gir økt formalkompetanse.

KOMMUNALE TILTAK

Barnehagebasert kompetanseutvikling

Felles overordnet tema for 2023-2025 er: Inkluderende fellesskap.

Implementering av standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud skal skje i den enkelte barnehage basert på hvilke områder som er viktige og sentrale nettopp der.

Gjennomføring av barnehagebasert kompetanseutvikling

Vi viderefører arbeidet med standard for et likeverdig og tilrettelagt barnehagetilbud gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Basert på tilbakemeldinger og evalueringer på styremøte 16/4-2024 og i lokalt nettverk, samt samarbeid med USN innføres følgende tiltak for dette barnehageåret:

Samskappingsverksted - to halvdagssamlinger

Tema skal være standarden og inkluderende fellesskap, og deltakernes ansvar for å lede seg selv til læring. Målgruppen for halvdagssamlingene er alle faggrupper fordelt på ulike dager. Tema er «Den inkluderende barnehagen».

- 22.10.24 for pedagoger og
- 18.03.25 for assistenter og fagarbeidere.

Styremøter

Det skal være styremøter med faglig innhold fra styrere og fra USN, med innlegg som skal lede til refleksjon, meningsbrytninger og videreutvikling.

USN ut i barnehagene - veiledning

USN har veiledning ute i de ulike barnehagene. Veileder og barnehagen etablerer et samarbeid, og velger selv målgrupper og innhold.

USN legger til rette for prosesser og samskaping i disse foraene. Samskaping handler blant annet om å definere utfordringer sammen med de det gjelder for så å velge eller designe tiltak og produsere de sammen i et vedvarende løp.

Tiltak i regi av barnehagemyndigheten

Barnehagemyndigheten skal gi veiledning om og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Barnehagemyndighetens styremøter er en arena for informasjon til barnehagene, felles veiledning, innspill fra barnehagene om hvilke behov og ønsker de har for veiledning, delingskultur og andre tiltak fra barnehagemyndigheten. Ulikt innhold i møtene vil kunne danne grunnlag for generell kompetanseutvikling.

Barnehagemyndigheten setter dagsorden for møtet sammen med AU. Planleggingsmøte skal avholdes to uker før styremøtet. I tillegg til planlegging og gjennomgang av dagsorden for neste møte noteres aktuelle saker for senere møter. Saker kan fremmes av styrerne eller barnehagemyndigheten.

Det avholdes syv styremøter i inneværende barnehageår.

- 27. august 2024
- 15. oktober 2024
- 26. november 2024
- 14. januar 2025
- 25. februar 2025
- 8. april 2025
- 27. mai 2025

Tilbud fra PP- tjenesten

PP- tjenesten tilbyr systemveiledning på ulike områder barnehagene kan ha behov for en systemisk tilnærming.

PP- tjenesten kan blant annet tilby et introduksjonskurs til arbeid med trygghets-sirkelen, COS, for å fremme trygge relasjoner i barnehagen, og gjennomføre videre COS-kurs i barnehagepersonalet etter avtale. Kurset setter søkelys på kunnskap om barns psykiske behov, og hvordan personalet kan gi barn hjelp til å håndtere følelser og fungere sammen med andre. Både systemveiledning og kurs kan avtales etter gjeldene rutiner.

TILTAK I REGI AV STATSFORVALTEREN

Kontaktmøte på barnehageområdet

Statsforvalteren arrangerer jevnlig kontaktmøter for barnehagemyndighetene i kommunene i Vestfold og Telemark. Barnehagemyndigheten i Sandefjord kommune deltar på disse, og videreformidler aktuell informasjon til barnehagene gjennom egne styremøter.

Det planlegges et digitalt møte i regi av Statsforvalteren med tema psykososialt barnehagemiljø. Tidspunkt er foreløpig uavklart.

LOKALT NETTVERK

Planen er utarbeidet av det lokale nettverket ledet av barnehagemyndigheten. Gruppen består følgende deltakere:

- Linda Virik, Modalen barnehage
- Alexander Enrique Løken, Feen barnehage
- Silje Strøm Sørby, Krokenskogen Kanvas-barnehage
- Anne Lene Madsen, Høyjord barnehage
- Heidi Fevang Davidsen, Espira Åbol barnehage
- Hanne Keim Johnsen, Læringsverkstedet Veraåsen naturbarnehage
- Ingjerd Øyen, Gjennestad barnehage
- Kerstin Hole Skofteland, barnehagemyndigheten
- Unni Ressem Grostad, barnehagemyndigheten, leder av lokalt nettverk.

KILDEHENVISNINGER

Kunnskapsdepartementet (2019)

Meld. St. 6 (2019–2020). *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO*. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20192020/id2677025/>

Kunnskapsdepartementet (2022)

Kompetanseplan for fremtidens barnehage. Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2023-2025. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kompetanse-for-fremtidens-barnehage/id2933368/>

Kunnskapsdepartementet (2023)

Barnehagen for en ny tid. Nasjonal barnehagestrategi mot 2023. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barnehagen-for-en-ny-tid/id2959402/>

Sandefjord kommune (2022)

Tenk sammen <https://www.sandefjord.kommune.no/Barn-og-unge/tenk-sammen/>

